

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตตั้งโรงงานและใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๔๐๑/๗๐๗๖ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีปัญหาในการตีความตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ หลายกรณี ซึ่งหากไม่ได้รับการตีความให้ถูกต้องแล้วอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติในภายหลังได้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงขอหารือปัญหาดังต่อไปนี้

๑. เมื่อผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๑๗ แล้ว จะถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานด้วยหรือไม่ หรือจะถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตฯ หากเพียงแต่มีสิทธิประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้จนกว่าทางราชการจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเท่านั้น และขอให้พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้างเคียงดังต่อไปนี้ด้วย คือ

๑.๑ หากถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแล้ว กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๐ สั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้หรือไม่ เพียงใด

๑.๒ เมื่อมีการยื่นคำขอตามข้อ ๑ และกรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ฉบับต่ออายุ) ให้แล้ว กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะกำหนดเวลาให้มารับใบอนุญาตได้หรือไม่ และหากผู้ยื่นคำขอไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดข้างต้น และยังคงประกอบกิจการโรงงานอยู่ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ดำเนินคดีกับผู้ยื่นคำขอได้หรือไม่

๒. การขอรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะสามารถอนุญาตให้มีการรับโอนเพียงบางส่วนได้หรือไม่ เพราะกรณีดังกล่าวมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่เสมอ เช่น โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าเดิมมีเครื่องจักรอยู่ ๒๐๐ เครื่อง ผู้รับใบอนุญาตเดิมมีความประสงค์จะโอนการประกอบกิจการเครื่องหนึ่ง (เครื่องจักร ๑๐๐ เครื่อง) ให้เจ้าหนี้เป็นการตีใช้หนี้ โดยกิจการในส่วนที่จะโอนสามารถแยกลักษณะการประกอบกิจการออกจากส่วนเดิมได้เป็นสัดส่วนอย่างเด็ดขาดถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะออกใบอนุญาตได้เช่นนี้ เมื่อเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาต กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานให้กับเจ้าหนี้ได้หรือไม่

๓. ใบอนุญาตตั้งโรงงานจะสามารถรับโอนกันได้เหมือนเช่นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ หรือไม่ หรือหากเพียงแต่โอนสิทธิในใบอนุญาตตั้งโรงงาน ในทางปฏิบัติจะกระทำได้หรือไม่ เช่น นาย ก.ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงาน ในขณะที่นาย ก.

ยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานนั้น นาย ก.ได้โอนการประกอบกิจการให้กับนาย ข. มีปัญหาว่า นาย ข.จะสามารถสืบสิทธิในใบอนุญาตตั้งโรงงานของนาย ก. โดยนาย ข.เพียงแต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงานอีก โดยถือว่า ก.ผู้โอนได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานไว้ก่อนแล้ว นาย ข.จึงสืบสิทธิหรือรับโอนสิทธิในใบอนุญาตตั้งโรงงานแทนนาย ก.ด้วยได้หรือไม่ หรือนาย ข.จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงานใหม่ตามลำดับเหมือนเช่นกรณีปกติทั่วไป

๔. ในฐานะในความเป็นผู้รับใบอนุญาตต่าง ๆ จะเริ่มต้นเมื่อใด กล่าวคือจะถือว่าฐานะความเป็นผู้รับใบอนุญาตจะเริ่มต้นเมื่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาออกใบอนุญาตให้กับผู้ยื่นคำขอ หรือจะถือว่าเริ่มต้นเมื่อผู้ยื่นคำขอได้มาชำระเงินค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมโรงงานอุตสาหกรรม) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. สำหรับปัญหาว่า เมื่อผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๑๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ แล้ว จะถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานด้วยหรือไม่ หรือจะถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หากเพียงแต่มีสิทธิประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต นั้น เห็นว่า ปัญหาตามที่หารือมานี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสิ้นอายุตามมาตรา ๑๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ แล้วเท่านั้น ซึ่งเมื่อใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสิ้นอายุแล้ว

^๑พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

มาตรา ๑๗ การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานยื่นคำขอตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจโรงงานและเครื่องจักรก่อน เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

ในการตรวจโรงงานหรือเครื่องจักร ถ้าปรากฏว่าโรงงานไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๙ หรือเครื่องจักรของโรงงานอยู่ในสภาพไม่ปลอดภัย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๓๙ หรือแก้ไข เปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงโรงงานหรือเครื่องจักรนั้นให้ปลอดภัย

ถ้าผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตได้ปฏิบัติถูกต้องตามมาตรา ๓๙ หรือได้แก้ไข เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงโรงงานหรือเครื่องจักรถูกต้องตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตต่ออายุใบอนุญาตให้

^๒พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

มาตรา ๑๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต เว้นแต่การย้ายโรงงานตามมาตรา ๒๖ หรือการเลิกประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๐

และกรมโรงงานอุตสาหกรรมยังมิได้พิจารณาอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตย่อมไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน มาตรา ๑๗^๓ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานบัญญัติไว้เพียงว่า เมื่อผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต โดยมีได้บัญญัติให้ถือเสมือนว่าผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑^๔ และมาตรา ๓๒^๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ดังนั้น เมื่อใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสิ้นอายุแล้ว ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตจึงเพียงแต่มีสิทธิประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามที่มาตรา ๑๗ บัญญัติไว้เท่านั้น จึงถือไม่ได้ว่า ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตอยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

๑.๑ สำหรับปัญหาข้างเคียงข้อ ๑.๑ ที่ถามว่า หากถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ใน

หรือมาตรา ๓๑ วรคหนึ่ง ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสิ้นอายุในวันที่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานใหม่ หรือวันที่เลิกประกอบกิจการโรงงาน

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๔พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานโอนการประกอบกิจการโรงงานให้เช่าหรือให้เช่าซื้อโรงงาน หรือขายโรงงาน ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเลิกประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่วันที่โอนการประกอบกิจการโรงงาน ให้เช่าหรือให้เช่าซื้อโรงงาน หรือขายโรงงาน

ให้ผู้รับโอนการประกอบกิจการโรงงาน ผู้เช่าหรือผู้ซื้อโรงงาน หรือผู้ซื้อโรงงานนั้นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ถือว่าการเลิกประกอบกิจการโรงงานตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้ว ให้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้ในระหว่างที่รอรับใบอนุญาต โดยให้ถือเสมือนว่าผู้ยื่นคำขอนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานนั้น

เมื่อรับคำขอใบอนุญาตตามวรรคสองแล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตใหม่เพียงเท่าระยะเวลาของอายุใบอนุญาตเดิมที่ยังเหลืออยู่

^๕พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๘

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตาย ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตเพื่อรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตายหรือภายในระยะเวลาที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสิ้นอายุ หากจะประกอบกิจการโรงงานต่อไป ให้ดำเนินการเสมือนผู้ขออนุญาตตั้งโรงงานใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเข้าประกอบกิจการโรงงานมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในสองวรรคก่อนมาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

ฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแล้ว กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๐^๖สั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้หรือไม่ เพียงใด นั้นเมื่อได้มีความเห็นในข้อ ๑ แล้วว่า ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ดังนั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๔๐ สั่งพักใช้หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้

๑.๒ สำหรับปัญหาข้างเคียงข้อ ๑.๒ ที่ถามว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะกำหนดเวลาให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมารับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมไม่มีอำนาจกำหนดเวลาให้มีผลบังคับ ผู้ยื่นคำขอให้มารับใบอนุญาตเพราะไม่มีบทกฎหมายให้กระทำเช่นนั้นได้ แต่เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรมอาจใช้วิธีบอกกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตได้

สำหรับปัญหาต่อไปที่ว่า หากผู้ยื่นคำขอไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลา และยังคงประกอบกิจการโรงงานอยู่ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ดำเนินคดีกับผู้ยื่นคำขอได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อยังไม่มีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตย่อมมีสิทธิที่จะประกอบกิจการโรงงานได้ต่อไปตามมาตรา ๑๗^๘แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ดังนั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ดำเนินคดีกับผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าวไม่ได้

^๖พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

มาตรา ๔๐ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้โดยมีกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้นเป็นการร้ายแรง ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาตจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเสียก็ได้

^๗พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒

มาตรา ๔๔ ผู้ใดประกอบกิจการโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงาน

ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่ไม่อนุญาตให้ตั้งตามประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๓๓ (๑) หรือมาตรา ๓๔ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงาน

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

๒. สำหรับปัญหาว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะอนุญาตให้มีการรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๑^๔และมาตรา ๓๒^๕แต่เพียงบางส่วนได้หรือไม่ โดยกิจการในส่วนที่จะโอนสามารถแยกลักษณะการประกอบกิจการออกจากส่วนเดิมได้เป็นสัดส่วนอย่างเด็ดขาดถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๑ ไม่ใช่เรื่องการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน แต่ใช้บังคับในกรณีที่มีการโอนการประกอบกิจการโรงงาน ให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือขายโรงงาน โดยให้ถือว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเล็กประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่วันที่โอนการประกอบกิจการโรงงาน ให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือขายโรงงาน และมีผลทำให้ใบอนุญาตสิ้นอายุไปตามมาตรา ๑๖^๖ด้วย ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า มาตรา ๓๑ มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการโอนการประกอบกิจการโรงงานไปทั้งหมด ถ้าผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสามารถโอนการประกอบกิจการโรงงานไปบางส่วนและยังคงประกอบกิจการโรงงานในส่วนที่เหลืออยู่แล้ว ก็จะไม่ถือว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเล็กประกอบกิจการโรงงานตามใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ตนได้รับ ดังนั้น จึงเห็นว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมไม่สามารถอนุญาตให้มีการโอนการประกอบกิจการโรงงานกันแต่เพียงบางส่วนได้

ส่วนการขอรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๒^๗แห่งพระราชบัญญัติโรงงานนั้น เป็นเรื่องทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้อนุบาลขอรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตายหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ลักษณะของมาตรา ๓๒ นี้บังคับอยู่ในตัวว่าจะต้องโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไปทั้งหมด เพราะผู้รับใบอนุญาตเดิมประกอบกิจการโรงงานตามใบอนุญาตต่อไปไม่ได้แล้ว คงมีแต่ทายาท ผู้จัดการมรดก หรือผู้อนุบาลประกอบกิจการโรงงานแทนต่อไป มาตรา ๓๒ จึงบัญญัติให้โอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในกรณีนี้ได้ ดังนั้น การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๒ จึงต้องเป็นการโอนการประกอบกิจการโรงงานไปทั้งหมด

๓. สำหรับปัญหาว่า ใบอนุญาตตั้งโรงงานจะสามารถรับโอนกันได้เหมือนเช่นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานหรือไม่ หรือหากเพียงแต่โอนสิทธิในใบอนุญาตตั้งโรงงาน ในทางปฏิบัติจะกระทำได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติโรงงานฯมิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนใบอนุญาตตั้งโรงงานหรือสิทธิตามใบอนุญาตดังกล่าว อันต่างจากกรณีการรับโอนการประกอบกิจการโรงงานและการรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตายหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ซึ่งพระราชบัญญัติโรงงานฯบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๓๑^๘

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

และมาตรา ๓๒^{๔๔} เมื่อมิได้มีบทบัญญัติเรื่องการโอนใบอนุญาตตั้งโรงงานไว้ จึงเห็นว่า กฎหมายไม่มีเจตนาที่จะให้มีการโอนใบอนุญาตดังกล่าว ทั้งการตั้งโรงงาน มาตรา ๔^{๔๕} ได้บัญญัติให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานเท่านั้นกระทำได้ แต่ผู้รับโอนไม่มีชื่อเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต และไม่มีบทบัญญัติให้ขอรับโอนใบอนุญาตตั้งโรงงานได้ ดังนั้น จึงเห็นว่า การรับโอนใบอนุญาตตั้งโรงงาน ไม่สามารถกระทำได้

๔. สำหรับปัญหาว่า ฐานะความเป็นผู้รับใบอนุญาตต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติโรงงานฯ จะเริ่มต้นเมื่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ หรือจะเริ่มต้นเมื่อผู้ยื่นคำขอได้มาชำระเงินค่าธรรมเนียมและรับใบอนุญาตไป นั้น เห็นว่า ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ ผู้ขอรับอนุญาตจะตั้งโรงงานหรือประกอบกิจการโรงงานได้ต้องได้รับใบอนุญาตไปแล้วจึงกระทำการนั้นได้ มิฉะนั้นเป็นความผิดตามมาตรา ๔๓^{๔๖} และมาตรา ๔๔^{๔๗} แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ จึงเห็นได้ว่า ฐานะความเป็นผู้รับใบอนุญาตต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติโรงงานฯ นั้น จะต้องเริ่มต้นเมื่อผู้ยื่นคำขอได้รับใบอนุญาตไปแล้ว

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๔๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^{๔๕}พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๘

มาตรา ๘ การตั้งโรงงานจะกระทำได้เมื่อได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานจากปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายให้ออกใบอนุญาต

ในการออกใบอนุญาตตั้งโรงงาน ให้กำหนดระยะเวลาการตั้งโรงงานให้แล้วเสร็จเพื่อเปิดดำเนินงานไว้ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแบบในการขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงาน และการออกใบอนุญาตตั้งโรงงาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๔๖}พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒

มาตรา ๔๓ ผู้ใดตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งให้ผู้ตั้งโรงงานนั้นหยุดติดตั้งเครื่องจักรหรือรื้อถอนเครื่องจักรที่ติดตั้งไว้ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่ไม่อนุญาตให้ตั้งตามประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๓๓ (๑) หรือมาตรา ๓๔ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และให้ศาลสั่งให้ผู้ตั้งโรงงานนั้นหยุดติดตั้งเครื่องจักรหรือรื้อถอนเครื่องจักรที่ติดตั้งไว้ได้ตามที่เห็นสมควร

^{๔๗}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๗)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๒